

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล
และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล
และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
พฤษภาคม 2553

พงษ์ศิริ เกษดี. (2553). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การ จัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์.

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลง งบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และความสัมพันธ์อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาการโรงแรมกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ของประเทศไทย

การศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษาโดยเก็บข้อมูลทางสถิติซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ในช่วง พ.ศ. 2530 – 2551 เป็นข้อมูลรายปี ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนาจากข้อมูลที่ได้ และการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อนำมาหาวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับอัตราการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจของประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.076 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และการทดสอบความสัมพันธ์ อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาการโรงแรม มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ ประเทศไทย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.011 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

AN ANALYSIS OF RELATIONSHIP BETWEEN GOVERNMENT BUDGET OF TOURISM
AND ECONOMIC GROWTH OF THAILAND

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Economics Degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University

May 2010

Pongsiri Kesdee. (2010). *An Analysis of Relationship between Government Budget of Tourism and Economic Growth of Thailand*. Master's Project, M.Econ. (Managerial Economics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor: Assoc.Prof. Dr.Chompoonuh Kosalakorn ermpoonwiwat.

The aim of this research is to study the relationship between the changing rate of government budget for tourism and the economic growth rate in Thailand, and to study the relationship between the changing rate of hotel industry income and Thai economic growth rate.

This study was carried out by collecting yearly statistical data during 1987 – 2008 which is the secondary data. Then the collected data was analyzed by means of descriptive analysis and Person Correlation coefficient analysis in order to find the relationship between the government budget for tourism and Thai economic growth.

The result showed that test the change rate of government budget for tourism did not correlate to the economic growth rate. This relationship is evaluated as 0.0176. The correlation between the change rate of hotel industry income and the economic growth rate is evaluated as 0.011. According to the statistic measure both values of correlation, 0.076 and 0.011, are at the level 0.05

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยว
ของรัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ของ พงษ์ศิริ เกษดี ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถิพย์ ราษฎร์นิยม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถิพย์ ราษฎร์นิยม)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ประภาพร เฟื่องฟูสกุล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู สุขารมณ์)
วันที่ 27 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพยิ่งขึ้น นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนเสร็จสมบูรณ์ นอกจากนี้ ขอกราบขอบพระคุณประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อัททิพย์ ราชฤทธิ์นิยม และอาจารย์ประภาพร เฟื่องฟูสกุล กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า ให้ความช่วยเหลือ แนะนำการศึกษาค้นคว้า และแนวทางในการปรับปรุงงานวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทความรู้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพระครอบครัวของผู้วิจัย พี่ น้องและเพื่อนๆ ที่คอยให้กำลังใจ คอยสนับสนุน ให้คำแนะนำ และทุกท่านที่มีอาจากล่าวนามได้ทั้งหมดที่ให้ความช่วยเหลือ ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ คุณความดีและประโยชน์อันเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแด่ บิดา มารดา คณาจารย์ ที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้ และเจ้าของเอกสารที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า งานวิจัยนี้ได้รับความสำเร็จในที่สุด หากมีข้อบกพร่องประการใดผู้วิจัยขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

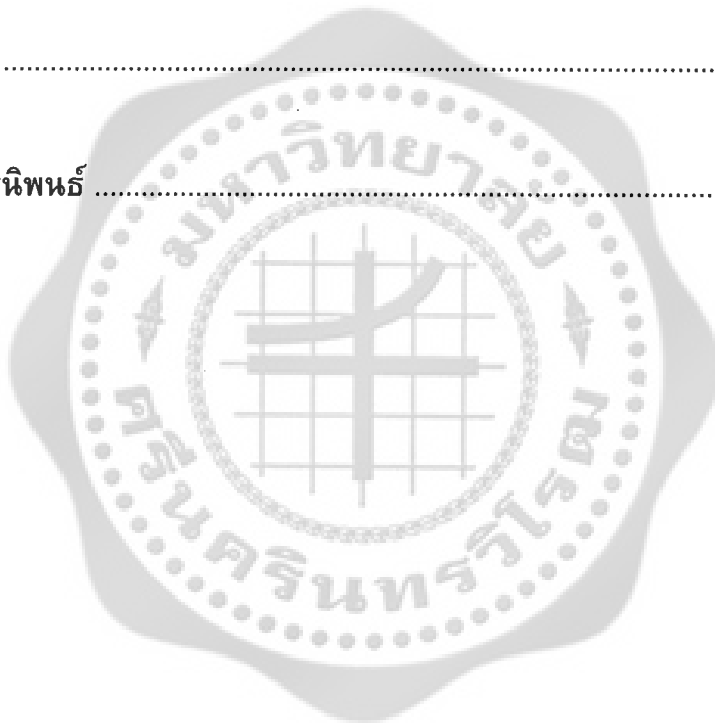
พงษ์ศิริ เกษดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมติฐานในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนากองท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวของประเทศไทย	7
นโยบายการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารการท่องเที่ยวของรัฐบาล.....	7
ยุทธศาสตร์การพัฒนากองท่องเที่ยว.....	12
นโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลปี 2551 - ปัจจุบัน.....	16
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	28
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	28
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	40
สรุปผลการวิจัย.....	40
อภิปรายผลการวิจัย	44
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	48
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	49
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	53
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	57

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทย ระหว่างปี 2547 – 2550.....	1
2 ดุลการท่องเที่ยวของประเทศไทยระหว่างปี 2541 – 2550.....	2
3 สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย ระหว่างปี 2541 – 2550.....	3
4 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
5 งบประมาณรายจ่ายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล พ.ศ. 2530 – 2551.....	34
6 รายได้สาขาการโรงแรมและภัตตาคาร พ.ศ. 2530 – 2551.....	36
7 ผลกระทบมวลรวมภายในประเทศ พ.ศ. 2530 – 2551.....	37
8 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย.....	38
9 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย.....	38
10 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	39

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติที่เกิดจากการเพิ่มการใช้จ่ายของภาครัฐบาล.....	18

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของโลกไปแล้ว เป็นที่ยอมรับกันว่าเกือบจะทุกประเทศในโลกนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้เจริญเติบโตจนกลายมาเป็นสินค้าหลักในระบบการค้าระหว่างประเทศอย่างรวดเร็ว และในหลายประเทศ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญอยู่ในลำดับที่ 1-3 ของ 10 อันดับแรกในอุตสาหกรรมของประเทศนั้นๆ ข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ซึ่งในรอบทศวรรษที่ผ่านมา รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอยู่ในลำดับที่ 1 หรือ 2 มาโดยตลอด เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากการส่งออกอื่นๆ (มหาวิทยาลัยรังสิต; สถาบันวิจัยเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2547: 7)

ตาราง 1 เปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวกับสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย ระหว่างปี 2547 – 2550

หน่วย : ล้านบาท								
ปี 2547			ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550	
ลำดับ	อุตสาหกรรม	มูลค่า	อุตสาหกรรม	มูลค่า	อุตสาหกรรม	มูลค่า	อุตสาหกรรม	มูลค่า
1	การท่องเที่ยว	384,360	คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน	460,559	คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน	550,539	การท่องเที่ยว	547,782
2	คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน	362,118	การท่องเที่ยว	367,380	การท่องเที่ยว	482,319	คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน	539,367
3	เครื่องใช้ไฟฟ้า	340,005	เครื่องใช้ไฟฟ้า	353,322	เครื่องใช้ไฟฟ้า	368,989	เครื่องใช้ไฟฟ้า	389,417
4	แผงวงจรไฟฟ้าและชิ้นส่วน	205,947	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	242,143	แผงวงจรไฟฟ้าและชิ้นส่วน	267,596	แผงวงจรไฟฟ้าและชิ้นส่วน	277,948
5	ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	199,360	แผงวงจรไฟฟ้าและชิ้นส่วน	238,454	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	246,754	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	259,776

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2550). รายงานสถิติประจำปี ระหว่างปี 2547 - 2550. (ออนไลน์).

ดังจะเห็นได้จากตารางเปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทย ระหว่างปี 2547 – 2550 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ได้เป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจที่แสดงบทบาทเด่นชัดในตลอดสี่ทศวรรษที่ผ่านมา ความสำเร็จโดยรวมหรือบางส่วนนั้นย่อมมาจากพลังของฟันเฟืองหรือพลังขับเคลื่อนทั้งส่วนเล็กและส่วนน้อยที่ช่วยกันผลักดันช่วยกันดันให้อุตสาหกรรมนี้เคลื่อนไหวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง และแสดงบทบาทนำในการเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจซึ่งนำมาสู่การจ้างงาน สร้างอาชีพ การกระจายรายได้และการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องมากมาย เป็นการสร้างความมั่งคั่งให้กับประชาชน และประเทศชาติอย่างมาก ในภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจและการเมืองทั้งภายนอกและภายในที่เกิดขึ้นหลายครั้งในระยะเวลาที่ผ่านมา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้พิสูจน์ให้เห็นว่ามีความสามารถที่จะยืนหยัดอยู่ได้ และสามารถที่จะให้ความหวังได้ว่าพลังแห่งอุตสาหกรรมนี้จะสามารถเข้ามาช่วยกอบกู้สถานภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองที่ตกต่ำอย่างมีประสิทธิภาพได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามความสำเร็จที่จะนำมาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยไปสู่ความมีคุณภาพและความเป็นเลิศได้ ย่อมขึ้นอยู่กับพลังขับเคลื่อนที่เข้มแข็ง มีโครงข่ายและระบบงานที่ดีและมีคุณภาพ จึงจะสามารถสร้างผลประโยชน์สูงสุดกับประเทศชาติและประชาชนได้

การท่องเที่ยวจึงถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจอย่างมาก เพื่อพิจารณาผลการท่องเที่ยว ซึ่งคำนวณได้จากผลต่างระหว่างรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มาใช้จ่ายขณะที่อยู่ในประเทศไทย กับรายจ่ายที่นักท่องเที่ยวชาวไทยไปอยู่ในต่างประเทศ พบว่าดุลการท่องเที่ยวของไทยเกินดุลเพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี 2541 ถึงปี 2550

ตาราง 2 ดุลการท่องเที่ยวของประเทศไทยระหว่างปี 2541 - 2550

หน่วย : ล้านบาท			
ปี	รายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ	รายจ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้จ่ายในต่างประเทศ	ดุลการท่องเที่ยว
2541	242,117.29	59,073.21	183,104.08
2542	253,018.29	69,648.59	183,369.72
2543	285,272.19	82,838.21	202,433.98
2544	299,047.05	96,796.91	202,250.14
2545	323,483.96	560,23.32	267,460.64
2546	309,269.02	558,10.71	253,458.31
2547	384,359.77	838,64.91	300,494.86
2548	367,380.36	807,23.05	286,657.31
2549	482,319.17	960,84.81	386,234.36
2550	547,781.81	100,475.33	447,306.89

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2550). รายงานสถิติประจำปี ระหว่างปี. 2541 - 2550. (ออนไลน์).

จากตาราง 1 และ 2 จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญที่จะสร้างรายได้ให้กับประเทศได้เป็นอย่างมาก การท่องเที่ยวจึงถือได้ว่าเป็นความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจอย่างมาก ในการนำเงินตราเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้อันดับต้นๆ เมื่อเทียบกับสินค้าส่งออกอื่นๆ โดยดูจากสถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย ระหว่างปี 2541 – 2550 จากตาราง 3

ตาราง 3 สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย ระหว่างปี 2541 – 2550

ปี	ระหว่างประเทศ				ภายในประเทศ			
	นักท่องเที่ยว		รายได้จากการท่องเที่ยว		ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย		รายได้จากการท่องเที่ยว	
	จำนวน	อัตราการ	จำนวน	อัตราการ	จำนวน	อัตราการ	จำนวน	อัตราการ
	(ล้านคน)	เปลี่ยนแปลง	(ล้านบาท)	เปลี่ยนแปลง	(ล้านคน ครั้ง)	เปลี่ยนแปลง	(ล้านบาท)	เปลี่ยนแปลง
2541	7.76	+7.53	242,177	+9.70	51.68	-0.72	187,897.82	+4.16
2542	8.58	+10.50	253,018	+4.48	53.62	+3.02	203,179.00	+7.42
2543	9.51	+10.82	285,272	+12.75	54.74	+2.08	210,516.15	+3.61
2544	10.06	+5.82	299,047	+4.83	58.62	+7.09	223,732.14	+6.28
2545	10.80	+7.33	323,484	+8.17	61.82	+5.45	235,337.15	+5.19
2546	10.00	-7.36	309,269	-4.39	69.36	+12.20	289,968.81	+23.22
2547	11.65	+16.46	384,360	+24.28	74.8	+7.84	317,224.62	+9.39
2548	11.52	-1.15	367,380	-4.42	79.53	+6.33	334,716.79	+5.51
2549	13.82	+20.01	487,100	+32.59	81.49	+2.46	356,276.00	+9.13
2550	14.46	+4.65	547,782	+13.57	83.23	+2.14	380,417.00	+4.15

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. รายงานประจำปี 2550. (ออนไลน์)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงสนใจที่จะศึกษาว่า งบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลที่ผ่านมามีความสัมพันธ์กับการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวในแต่ละสาขามากน้อยแตกต่างกันเพียงไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์อัตราการเปลี่ยนแปลงของภาคธุรกิจท่องเที่ยว คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
2. ทำให้ทราบขนาดของผลกระทบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
3. เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับใช้ประกอบกับการกำหนดนโยบายทางด้านการคลังเกี่ยวกับงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลเพื่อให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ได้ใช้ข้อมูลสถิติภูมิแบบรายปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551 ประกอบด้วยตัวแปรทั้งหมด 3 ตัวแปร ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) มีดังนี้
 - 1.1 ร้อยละงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล
 - 1.2 ร้อยละรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

นิยามศัพท์

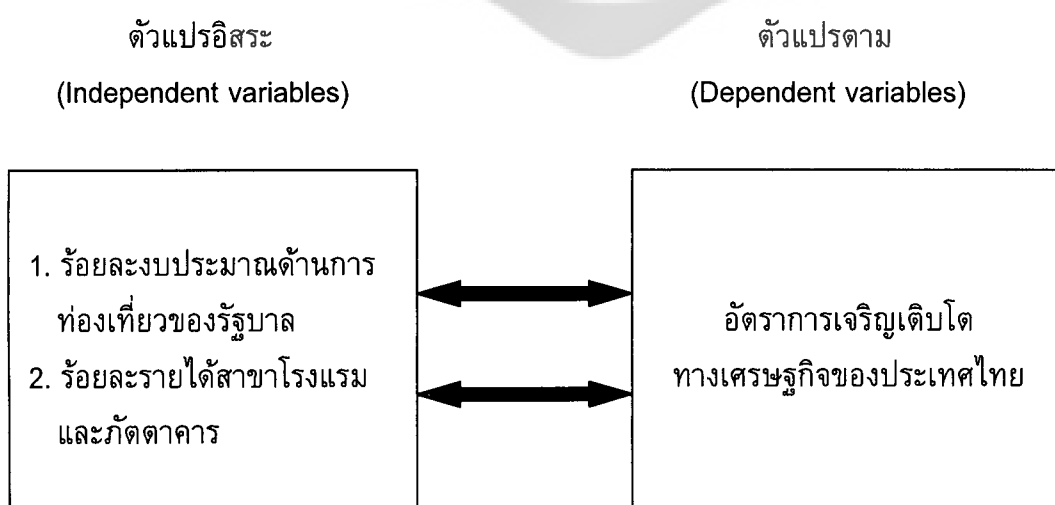
1. ร้อยละงบประมาณด้านการท่องเที่ยว หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงต่อปีของวงเงินงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้แก่ หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานด้านการท่องเที่ยว ซึ่งมีหน่วยเป็นล้านบาท

2. ร้อยละรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงต่อปีของมูลค่ารวมของบริการแต่ละประเภทในรอบระยะเวลา 1 ปี (1 ม.ค. – 31 ธ.ค.) หรือมูลค่าต่อหน่วยของบริการ คือ ราคาต่อหน่วยบริการของแต่ละชนิด ราคาหรือมูลค่าดังกล่าวจะครอบคลุมค่าใช้จ่ายขั้นกลางและมูลค่าเพิ่ม โดยมีหน่วยเป็นล้านบาท

3. อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยมีหน่วยเป็นพันล้านบาท

กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลังจากที่ผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา และได้รวบรวมแนวคิดเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย พบว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอสรุปกรอบการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา

1. อัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่องบประมาณด้านการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่กำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ จะทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเพิ่มขึ้น หรือถ้างบประมาณด้านการท่องเที่ยวลดลง จะทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยลดลง

2. อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่กำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ จะทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเพิ่มขึ้น หรือถ้ารายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารลดลง จะทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยลดลง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวของประเทศไทย

1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย (ฉบับที่ 6 – ฉบับที่ 10)

1.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยว

1.3 นโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลปี 2551 - ปัจจุบัน

2. ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวของประเทศไทย

1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย (ฉบับที่ 6 – ฉบับที่ 10)

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2530 - 2534: 237) ได้กล่าวถึงแนวทางแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

(1) การบริการประเภทนี้ยังคงมีบทบาทสำคัญในระยะของแผนการพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ทั้งในแง่ของการนำมาซึ่งรายได้เงินตราต่างประเทศ และการสร้างงาน จากการประมาณการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปี 2534 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศจะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนกว่า 3.7 ล้านคน และประมาณว่าการขยายตัวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศและในประเทศจะสามารถสร้างงานได้เพิ่มขึ้นอีกไม่น้อยกว่า 150,000 คน

(2) แนวทางการพัฒนาการบริการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ

(2.1) กิจกรรมด้านการตลาด

กิจกรรมการตลาดการท่องเที่ยวนั้น จะให้ความสำคัญในเรื่องการเพิ่มค่าใช้จ่ายด้านการตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาวิจัยตลาด การโฆษณาประชาสัมพันธ์การเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายเวลาพำนัของ

นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ โดยเฉพาะตลาดนักท่องเที่ยวประเภทที่มีคุณภาพ คือ นำเงินมาใช้จ่ายในประเทศไทยสูง

(2.2) กิจกรรมกระจายการผลิตและการบริการการท่องเที่ยว

เน้นการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมความสะอาดที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาค สนับสนุนให้มีแผนพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคและระดับจังหวัด ปรับปรุงรูปแบบ และคุณภาพของสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านและของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนการจัดให้มีสถานบริการผู้โดยสารขาออก ทางอากาศในเมือง (City Air Terminal) เพื่อรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในระยะต่อไป

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2535 - 2539: 63) ได้กล่าวถึงแนวทางแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

(1) การดำเนินการให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(1.1) ร่วมมือกับประเทศในอาเซียนเพื่อพัฒนางจรท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนมากขึ้นโดยเน้นการร่วมมือทางการตลาดแทนการแข่งขันระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้

(1.2) การกำหนดแนวทางสนับสนุนให้ไทยเป็นประตูทางออกสู่การพัฒนาวงจรท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอินโดจีนและประเทศเพื่อนบ้าน

(1.3) สนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทใหม่ๆ เพื่อเพิ่มจุดดึงดูดความสนใจนอกจากอศัยแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปวัฒนธรรม เช่น การท่องเที่ยวทางทะเลและแม่น้ำ การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาและสุขภาพ การประชุมและการแสดงสินค้านานาชาติ

(2) อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยว

(2.1) ให้มีแผนแม่บทเพื่อพัฒนาฟื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพ และระบบสาธารณูปโภคบริการพื้นฐานต่างๆ ทั้งในแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพในระบบเดียวกันกับการพัฒนาเมืองหลัก ได้แก่ เมืองพัทยา ภูเก็ต เชียงใหม่ หาดใหญ่ ชะอำ-หัวหิน เชียงราย เกาะสมุย/สุราษฎร์ธานี กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา และพื้นที่อีสานตอนล่าง

(2.2) นำมาตรการทางกฎหมายควบคุมอาคารผังเมือง อุทยานแห่งชาติ และโบราณสถานมาใช้กำกับการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจกรรมต่างๆ ของธุรกิจเอกชนในบริเวณรอบๆ แหล่งท่องเที่ยว เพื่อป้องกันผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการลงทุนประกอบการของธุรกิจต่างๆ

(2.3) สนับสนุนองค์กรของรัฐ ภาคเอกชนและประชาชนในระดับท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร บำรุงจัดการทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เช่น

น้ำตก เกาะและหาดทราย ตลอดจนอนุรักษสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม เช่น โบราณสถาน แหล่งประวัติศาสตร์ เป็นต้น

(2.4) สนับสนุนบทบาทของภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มากขึ้น พร้อมกับการปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการลงทุนภาคเอกชน โดยเฉพาะการลงทุนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวงจรท่องเที่ยวในภูมิภาค

(2.5) เพิ่มประสิทธิภาพการบริการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ โดยมุ่งใช้ประโยชน์ในระยะยาวและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายต่างๆ เพื่อคุ้มครองนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการอยู่ในกรอบ ไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยวจนเกิดภาพพจน์ทางลบต่อประเทศโดยรวม

(3) พัฒนาและยกระดับคุณภาพกำลังคนด้านการท่องเที่ยว

(3.1) ขยายการผลิตกำลังคนทั้งในระดับอุดมศึกษาและวิชาชีพให้ได้ปริมาณและมีคุณภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดธุรกิจท่องเที่ยวทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค

(3.2) สนับสนุนภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการลงทุนการผลิตและฝึกอบรมกำลังคนด้านต่างๆ ให้มีคุณภาพและมาตรฐานการบริการในระดับสูง พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการพัฒนากำลังคนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะแก้ไขพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 เพื่อเปิดโอกาสให้โรงแรมที่มาตรฐานสูงเป็นสถานที่ผลิตและฝึกอบรมได้มากขึ้น

3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2540 - 2544: 115) ได้กล่าวถึงแนวทางแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในสาขาบริการด้านการท่องเที่ยว ดังนี้

(1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนให้คงไว้ซึ่งความมีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ ความเป็นธรรมชาติ ความสะอาด ความปลอดภัย ตลอดจนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทางด้านการท่องเที่ยวให้มีเพียงพอ

(2) ส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพจากต่างประเทศให้มีช่วงพำนักในประเทศนานขึ้น และให้มีบริการด้านแหล่งจ่ายใช้สอยสำหรับท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศและปลูกจิตสำนึกในการเป็นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีความรักและห่วงแหนในทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวให้กับคนไทย

(3) ร่วมมือกับประเทศอาเซียนและอินโดจีนเพื่อพัฒนาวงจรการท่องเที่ยวภูมิภาคอาเซียนและอินโดจีน โดยใช้กลยุทธ์ด้านการตลาดร่วมกัน

(4) พัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและโครงข่ายสร้างพื้นฐานระหว่างเมือง ศูนย์กลางการท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาคให้เชื่อมโยงเมืองอื่นๆ ในประเทศเพื่อนบ้าน

4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2545-2549: 94) ได้กล่าวถึงแนวทางแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

(1) พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศ โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงกลุ่มพื้นที่ พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับศักยภาพเชิงวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างถูกวิธี การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี การท่องเที่ยวเชิงเกษตร กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา สวนสุขภาพ และสวนสนุก

(2) ปรับปรุงคุณภาพด้านการบริการและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ได้มาตรฐานและเพียงพอ การแก้ปัญหาคาเฟ่รถทัวร์เอาเปรียบนักท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะด้านการเข้าออกประเทศ การเดินทางในประเทศ การให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย รวมทั้งพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปริมาณสอดคล้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละประเภท

(3) ส่งเสริมบทบาทชุมชนและองค์กรชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างครบวงจร ทั้งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบำรุงรักษา และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว โดยณรงค์สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ชุมชนและท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมทั้งสนับสนุนให้มีการพัฒนาสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านและบริการในท้องถิ่น

(4) ให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวที่มีระยะพักนานและนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพจากต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มการประชุม การจัดงาน การเดินทาง การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลเพื่อเพิ่มสัดส่วนของรายได้ต่อนักท่องเที่ยวและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยให้มีระบบบริหารจัดการเฉพาะขึ้นมารับผิดชอบ รวมทั้งให้มี ศูนย์การประชุม และศูนย์แสดงสินค้านานาชาติในเมืองหลักที่มีศักยภาพขึ้นมารองรับ

(5) ประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึกการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพเพื่อส่งเสริมให้คนไทยเที่ยวเมืองไทยมากขึ้น และเร่งรัดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่ได้รับการพัฒนาเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวหลักในพื้นที่ เพื่อการสร้างงานและการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนและท้องถิ่น

5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550- 2554) (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550 - 2554: 83) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

การปรับโครงสร้างการให้บริการให้เป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของประเทศ โดยการ พัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภูมิภาค บนฐานความโดดเด่นและหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และความเป็นไทย และพัฒนาขีดความสามารถ ในการแข่งขันของธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ เพื่อขยายฐานการผลิตและการธุรกิจบริการครอบคลุมระดับภูมิภาค บนฐานการสร้าง ความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะด้านของบริการที่สำคัญได้แก่ ธุรกิจบริการด้านการศึกษา บริการสุขภาพและสปา ธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก ธุรกิจการทางการเงิน ธุรกิจบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ธุรกิจการก่อสร้างและธุรกิจภาพยนตร์ไทย เป็นต้น

(1) พัฒนา แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ในเชิงกลุ่มพื้นที่ และเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย ทั้งการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น วิถีชุมชน และภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อสร้างสินค้าท่องเที่ยวใหม่ๆ แก่ธุรกิจท่องเที่ยว และเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตลาดท่องเที่ยวโลก

(2) ส่งเสริมการลงทุน พัฒนาธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวเพื่อรองรับตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะด้าน และสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจบริการสุขภาพ ธุรกิจศูนย์ประชุมและแสดงสินค้า การพำนักระยะยาว การจับจ่ายซื้อสินค้า สินค้าโอท็อป และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นต้น

(3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของธุรกิจและบริการที่มีศักยภาพให้เป็นที่ยอมรับน่าเชื่อถือและตอบสนองความต้องการของตลาดโลก รวมทั้งเพื่อรองรับนโยบายการเปิดเสรีภาคบริการ บนฐานความโดดเด่นทางวัฒนธรรมและความเป็นไทย โดยเฉพาะธุรกิจบริการที่มีศักยภาพในการดึงดูดกลุ่มลูกค้ามาใช้บริการในประเทศ เช่น ธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจด้านการศึกษา บริการด้านสุขภาพ ธุรกิจภาพยนตร์ไทย เป็นต้น

(4) ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวและกลุ่มลูกค้าธุรกิจบริการอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาฐานตลาดเดิมและขยายตลาดใหม่ๆ ที่มีคุณภาพ เช่น ตลาดรัสเซียและกลุ่มประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของรัสเซีย ตลาดตะวันออกกลาง และตลาดนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม โดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดร่วมกัน

(5) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว ทั้งการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมเพื่อเข้าถึงและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว มาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน และการปรับปรุงกฎระเบียบข้อกฎหมาย การพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจ และการเสริมสร้างขีดความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ และขีดความสามารถการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(6) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชนในท้องถิ่น เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม รวมทั้งสนับสนุนการรวมกลุ่มของชุมชนในรูปแบบต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่นกับกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อช่วยสร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชน

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 – 10 นั้น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเน้นการลงทุน และการสนับสนุนจากภาคเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งในส่วนของการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ส่งเสริมการลงทุน พัฒนาธุรกิจการบริการที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อรองรับตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะด้าน และสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ธุรกิจ รวมทั้งมีการพัฒนาและยกระดับคุณภาพกำลังคนด้านการท่องเที่ยว ขยายการผลิต กำลังคนทั้งระดับอุดมศึกษาและวิชาชีพให้ได้ปริมาณ และมีคุณภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดธุรกิจท่องเที่ยวทั้งหลายนี้ รัฐบาลจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ในการดำเนินงานเพื่อเป็นการกระตุ้นและรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยว เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นแหล่งทำรายได้ และการจ้างงานที่สำคัญของประเทศ

1.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไทย

ในช่วงปี พ.ศ. 2545 จนถึงปัจจุบันรัฐบาลให้ความสนใจและพยายามปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมและการบริหารการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ซึ่งอาจถือได้ว่า ปี พ.ศ. 2545 เป็นปีแห่งการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูประบบราชการที่ได้มีการจัดตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งแบ่งแยกประเภทภารกิจระหว่างกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬากับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยไม่ให้อำนาจและหน้าที่ทับซ้อนกัน แต่ต้องทำงานควบคู่กันและประสานกันอย่างเป็นเอกภาพ

การปฏิรูปหรือการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการบริหารการท่องเที่ยว แสดงออกให้เห็นในเบื้องต้นเมื่อนายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ในเรื่องการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก ซึ่งกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

ด้านการบริการและการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว คือ หนทางสำคัญของการนำรายได้กระแสเงินสดเข้าสู่ประเทศ ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายในการส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานของการบริการเพิ่มความหลากหลายของรูปแบบการให้บริการและการท่องเที่ยว และการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการ และการท่องเที่ยว ดังนี้

ด้านการพัฒนาภาคบริการ

1. ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานอันจำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการไทย ทั้งด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากรภาคบริการ การพัฒนารูปแบบการให้บริการ และการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการและการท่องเที่ยว

2. จัดให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อให้มีการใช้ศักยภาพภาคบริการอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นแหล่งสร้างรายได้เงินตราต่างประเทศ และรายได้

ท้องถิ่น อาทิ การท่องเที่ยว การศึกษา การรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การกีฬา และ นันทนาการ

3. เร่งรัดพัฒนาผู้ประกอบการด้านบริการให้มีความรู้และทักษะทั้งด้านภาษามาตรฐานการบริการ และการจัดการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความตกลงระหว่างประเทศด้านการค้าบริการ

ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

1. เร่งฟื้นฟูระดับความสัมพันธ์และร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ไทยเป็นประตูทางผ่านหลักของการท่องเที่ยว ทั้งด้านการตลาด การขนส่ง การลงทุน การบริหารจัดการ รวมถึงการจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยว

2. บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมท่องเที่ยวทั้งระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ เชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และธุรกิจชุมชน พัฒนาคุณภาพการบริการท่องเที่ยว และยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการประชุม การสัมมนา และการแสดงสินค้าของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3. เร่งพัฒนา บุธนะ พื้นฟูมรดกและสินทรัพย์ทางวัฒนธรรม ทั้งในเขตเมืองและนอกเมือง เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวใหม่ สร้างแหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยจะส่งเสริมบทบาทเอกชนร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิตให้อยู่ในสภาพเดิมอย่างต่อเนื่อง

4. เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งในรูปแบบการจัดสหกรณ์ การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว

5. เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวรวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

จากนโยบายดังกล่าวทำให้เรามองภาพรวมได้ว่ารัฐบาลต้องการยกระดับการบริหารการท่องเที่ยว และเพิ่มประสิทธิภาพในภาคบริการ และเพิ่มความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยว โดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก เพื่อเพิ่มรายได้ของภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้อยู่ในอัตราการขยายตัวที่ดี และนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว แผนพัฒนาการท่องเที่ยว กลยุทธ์ การท่องเที่ยว และแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งด้านแผนงาน โครงการ แผนเงินและแผนคน ในโอกาสต่อไป

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2547 – 2549)

ในช่วงปี พ.ศ. 2545 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไทย ช่วง 3 ปี (พ.ศ.2547 – 2549) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนงานโครงการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย
2. เพื่อปฏิรูปอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ความเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ
3. เพื่อมุ่งเพิ่มรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ
4. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราภายในประเทศจากนักท่องเที่ยว

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการด้านการท่องเที่ยวตามกรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าว เพื่อบูรณาการเป็นแผนปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและอนุมัติอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

การท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ (national agenda) และเป็นภารกิจที่ครอบคลุมหลายหน่วยงาน (inter – ministry agenda) มีความจำเป็นต้องบริหารจัดการเชิงบูรณาการกับหน่วยงานและองค์กรภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน ทั้งยังต้องขยายพื้นที่ท่องเที่ยวด้วยการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านขยายตลาดในระดับภูมิภาค (intra regional) และนอกภูมิภาค (inter regional) ผลักดันให้ประเทศไทยเป็น “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย” (Tourism Capital of Asia) ใน พ.ศ.2549 และช่วงชิงการเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในหลายๆ ด้าน เช่น aviation hub เป็นต้น

เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2545 รัฐบาลได้ปรับบทบาทการบริหารจัดการการท่องเที่ยว (restructure) และจัดตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขึ้นตามพระราชบัญญัติการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มีภารกิจในการ “สร้างและพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬาให้ยั่งยืนอย่างเป็นระบบด้วยการบริหารจัดการและสร้างเครือข่ายที่บูรณาการ เพื่อสร้างคน สร้างรายได้ และสร้างชาติ ให้เป็นผู้นำทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2547 สนับสนุนเพิ่มเติมให้การปฏิบัติราชการของจังหวัดต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยระบบการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2546 มีผลให้กระทรวงต่างๆ ต้องปรับนโยบายและแผนการทำงานให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดด้วย

“ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2547– 2549” ที่ได้ปรับปรุงขึ้นใหม่นี้ให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การตลาด กลยุทธ์การแข่งขัน (competitiveness) การวิเคราะห์และกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ ปรับปรุงและจัดทำ ตำแหน่งของประเทศไทย (repositioning) ในตลาดการ

ท่องเที่ยวโลก เพื่อหาตำแหน่งที่เหมาะสมในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย ทั้งนี้โดยเน้นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน (quality destination) บนพื้นฐานของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (sustainable tourism development) ทั้งนี้ มีเป้าหมายสำคัญเพื่อวางรากฐานให้ประเทศไทยเป็น “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเอเชีย (Tourism Capital of Asia) ใน 3 ปี ภายใน พ.ศ. 2549

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2547 – 2549 ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การกำหนดตำแหน่งยุทธศาสตร์ (positioning)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ในประเด็นแรก การกำหนดตำแหน่งยุทธศาสตร์ (Positioning) ของประเทศไทย ว่าจากสภาพความเป็นจริงทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ ทรัพยากร การบริหาร และการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของประเทศไทยควรจะอยู่ในสภาพอย่างไร และการเป็นศูนย์กลางแห่งการท่องเที่ยว ในภูมิภาคมีความพร้อมและเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ทำอย่างไรจะเผยแพร่ BRAND ของประเทศไทยให้นักท่องเที่ยวทั่วโลกรู้จักคุ้นเคย นอกจากนั้นเราควรจะต้องปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การตลาดท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศไทยซึ่งจำเป็นต้องเน้นเป้าหมายที่มีคุณภาพ เน้นการทำตลาดแบบกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (Target market) และเน้นการทำตลาดที่ให้ผลตอบแทนสูงและคุ้มค่าการลงทุน

ในประเด็นที่สอง การพัฒนาส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวโดยการประชาสัมพันธ์ ให้เห็นภาพลักษณ์ของประเทศพร้อมกับสร้างพันธมิตรทางการท่องเที่ยว การสร้างกระแสนิยมให้คนไทยท่องเที่ยวในประเทศ โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ สนับสนุน อีกทั้งสร้างศักยภาพในการให้บริการด้านข้อมูลการท่องเที่ยวโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

ในประเด็นที่สาม การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวไทย โดยมีการกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน การแบ่งกลุ่มสินค้าที่จะดำเนินการพัฒนาเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. หาดทราย ชายทะเล
2. อุทยาน ป่าเขา
3. ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม
4. สินค้าตามความสนใจโดยเฉพาะ 13 กิจกรรมหลัก
5. สินค้าที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

ในสินค้า 5 กลุ่มดังกล่าว รัฐต้องบูรณะและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ยกกระดับมาตรฐานของสินค้าและบริการ เพิ่มมาตรฐานด้านการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและดูแลรักษาความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน อย่างเป็นระบบและเป็นเอกภาพ

ในประเด็นที่สี่ การปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รัฐมีความจำเป็นที่จะต้องขยายพื้นที่ท่องเที่ยวไปพร้อมๆ กับมีการบริหารจัดการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่โดยสนับสนุนให้มีธุรกิจด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจต่อเนื่องเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การกำหนดยุทธศาสตร์ดังกล่าวเพื่อที่จะนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ แผนพัฒนาการท่องเที่ยว และโครงการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อบรรลุเป้าหมายสำคัญเพื่อวางรากฐานให้ประเทศไทย เป็น “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเอเชีย” (Tourism Capital of Asia) ภายในปี พ.ศ. 2549 (มหาวิทยาลัยรังสิต; สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2547: 152-156)

1.3 นโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลปี 2551 - ปัจจุบัน

จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภาวันจันทร์ที่ 29 ธันวาคม 2551 (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. <http://www.mua.go.th>) โดยมีนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรกหลายนโยบาย ซึ่งนโยบายเศรษฐกิจก็เป็นหนึ่งในนโยบายนั้นซึ่งมีความสำคัญต่อประเทศ และนโยบายเศรษฐกิจก็มีหลายด้าน หนึ่งในนั้นก็มีนโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจโดยได้ให้ความสำคัญกับภาคการท่องเที่ยวและบริการ ดังนี้

1. ขยายฐานภาคบริการในโครงสร้างการผลิตของประเทศ โดยเพิ่มความหลากหลายของธุรกิจบริการ เพิ่มมูลค่า เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาแรงงานฝีมือทั้งในด้านคุณภาพและความรู้ด้านภาษา และเชื่อมโยงธุรกิจภาคบริการ อุตสาหกรรม และเกษตรเข้าด้วยกันให้เป็นกลุ่มสินค้า เช่น ธุรกิจสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว รวมทั้งสินค้าและบริการที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

2. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งของรัฐและเอกชนโดยรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่แล้ว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชน รวมทั้งจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวและกำหนดจุดขายแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละภาคและกลุ่มจังหวัดให้มีความเหมาะสมเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เช่น กรุงเทพมหานครที่ทรงเสน่ห์ ภาคใต้เป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก ภาคเหนือเป็นศูนย์กลางอารยธรรมล้านนา ภาคอีสานเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์โบราณคดี วัฒนธรรมและชายแดน ภาคกลางเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวอารยธรรม มรดกโลก และมรดกธรรมชาติ เป็นต้น

3. พัฒนามาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยวโดยจัดให้มีมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น มาตรฐานธุรกิจนำเที่ยว มาตรฐานการเดินทาง มาตรฐานร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก มาตรฐานที่พักและโรงแรม เป็นต้น รวมทั้งพัฒนามาตรฐานบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ

ท่องเที่ยว เช่น พนักงานโรงแรม พนักงานบริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ พนักงานร้านอาหาร พนักงานรถนำเที่ยว เป็นต้น และปรับปรุงมาตรฐานการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งในด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และค่าธรรมเนียมและค่าบริการของรัฐ

4. พัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ด้านการตลาด และกำหนดกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนจุดขายที่มีความโดดเด่นของไทยให้เป็นศูนย์กลางระดับโลก โดยเฉพาะความพร้อมของการให้บริการทางด้านศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้าระหว่างประเทศ และศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมทั้งส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ยอมรับทั่วโลก

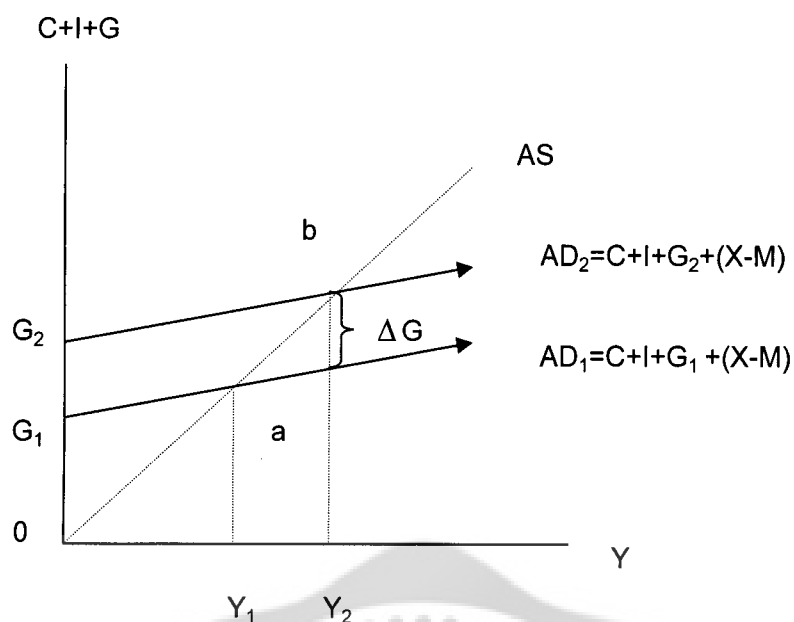
5. ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งหมดให้มีความทันสมัย และสนับสนุนซึ่งกันและกัน และเพิ่มประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายทางด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม

2. ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ทฤษฎีการใช้จ่ายภาครัฐของเคนส์ (Keynes)

สุรักษ์ บุนนาค และวันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2528: 100-102) กล่าวว่า เคนส์ (Keynes) ให้ความสำคัญกับภาครัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ โดยใช้มาตรการด้านการคลังผ่านเครื่องมือ ทั้งด้านรายรับและรายจ่าย เฉพาะการใช้นโยบายการคลังด้านรายจ่ายมีวัตถุประสงค์เพื่อการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากการใช้จ่ายของรัฐบาลเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายมวลรวม (Aggregate Demand-AD) หากมีการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายภาครัฐบาลจะส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงในรายได้ประชาชาติด้วย จากภาพที่ 1 เดิมรัฐบาลใช้จ่าย G_1 เส้น aggregate Demand : AD_1 ตัดกับ aggregate supply : AS ที่จุด a รายได้ประชาชาติจะเท่ากับ Y_1 ถ้ารัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายจากเดิม G_1 เป็น G_2 จะมีผลทำให้เส้น AD_1 เปลี่ยนเป็น AD_2 ตัดกับเส้น AS ที่จุด b รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นเป็น Y_2 แสดงว่าการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลจะส่งผลให้รายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งหมายถึงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขึ้นด้วย

ภาพประกอบ 2 การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติที่เกิดจากการเพิ่มการใช้จ่ายของภาครัฐบาล

แบบจำลองอย่างง่ายของเคนส์ ในกรณีระบบเศรษฐกิจแบบปิดมีภาครัฐบาล คือ

$$AD = Y + I + G \quad (1)$$

$$C = C_a + bY \quad (2)$$

$$I = I_a + iY \quad (3)$$

โดย Y = รายได้ประชาชาติ

C = การบริโภค

I = การลงทุน

G = การใช้จ่ายภาครัฐบาล

b = MPC (Marginal Propensity To Consumption)

i = MPI (Marginal Propensity To Investment)

จากสมการที่ 1 หากรัฐบาลเพิ่มการใช้จ่าย จะมีผลทำให้การบริโภคและการลงทุนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้รายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

$$\Delta C = b.\Delta Y$$

$$\Delta I = i.\Delta Y$$

แทนค่า ΔC ΔI และ ΔG ในสมการที่ 1 จะได้สมการ Y ใหม่ หลังจากเพิ่มการใช้จ่าย

$$\Delta Y = b\Delta Y + i.\Delta Y + \Delta G \quad (4)$$

$$\Delta G = \Delta Y - b\Delta Y - i.\Delta Y \quad (5)$$

$$\frac{\Delta Y}{\Delta g} = \frac{1}{1-b-i} = \frac{1}{1-MPC-MPI} \quad (6)$$

กำหนดให้

g = ค่าตัวทวีการใช้จ่ายภาครัฐบาล

$$G = \frac{1}{1-MPC-MPI} = \frac{\Delta Y}{\Delta G}$$

$$\Delta Y = g.\Delta G \quad (7)$$

จากสมการที่ 7 จึงสรุปได้ว่า ถ้าภาครัฐบาลใช้จ่ายเพิ่มขึ้น จะมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติผ่านการทำงานของตัวทวี

ข้อสมมติฐานของ Adolph Wagner

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (2538: 352) กล่าวว่า ในระบบเศรษฐกิจแบบผสม (mixed economy) การแบ่งสรรทรัพยากรระหว่างภาครัฐบาลกับภาคเอกชน (product mix) จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดการใช้จ่ายของรัฐบาลว่ามีผลกระทบต่อกิจกรรมด้านเศรษฐกิจมากน้อยเพียงไร ในระบบเศรษฐกิจที่รัฐบาลมีกิจกรรมด้านเศรษฐกิจมาก การใช้จ่ายของรัฐบาลก็จะมีบทบาท ในระบบเศรษฐกิจมากขึ้นด้วย การขยายบทบาททางด้านเศรษฐกิจของภาครัฐบาลนั้น ออดอล์ฟ วากเนอร์ (Adolph Wagner) ได้ศึกษาถึงบทบาทเกี่ยวกับการใช้จ่ายของรัฐบาล แล้วตั้งเป็นกฎเกี่ยวกับการขยายบทบาทของรัฐบาล เรียกว่า law of increasing state activities โดยมีข้อสรุปดังนี้

รัฐบาลทั้งในรูปแบบของรัฐบาลท้องถิ่นและรัฐบาลกลางมีแนวโน้มที่จะขยายบทบาท หรือการดำเนินการของตนอย่างจริงจังและกว้างขวางมากขึ้น เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการขยายตัวในบทบาทของรัฐบาล และการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศแล้ว การขยายตัวของบทบาทรัฐบาลจะขยายตัวเร็วกว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

ข้อสรุปของวากเนอร์ดังกล่าวเน้นถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านการใช้จ่ายของรัฐ ในช่วงระยะเวลาที่ยาวมากกว่าในช่วงระยะเวลาอันสั้น ซึ่งก็มีเหตุผลที่สนับสนุนหลายประการด้วยกันดังนี้

ประการแรก หน้าที่ของรัฐบาลดั้งเดิม เช่น การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายใน และการจัดระเบียบของสังคมนั้น จะมีการขยายขอบข่ายของการทำงานกว้างขวางขึ้นและจริงจังมากขึ้น

ทั้งนี้เนื่องจากเศรษฐกิจและสังคมได้เจริญเติบโตและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายในการบริหารต่างๆ เหล่านั้นมีราคาแพงขึ้นซึ่งทำให้การใช้จ่ายของรัฐบาลจำเป็นต้องเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้

ประการที่สอง ขอบเขตการบริหารงานของรัฐบาลทุกระดับมักจะขยายใหญ่ขึ้นทำให้รัฐบาลต้องผลิตบริการใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่เพิ่มสูงขึ้นและเกิดขึ้นใหม่ตามสภาพสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น รัฐบาลสมัยใหม่มักจะทำให้สวัสดิการแก่ประชาชนมากขึ้นหรือเข้ามาแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษหรือป้องกันการเอาเปรียบของธุรกิจ เป็นต้น

ประการที่สาม ในกรณีของประเทศที่วางแผนเร่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจนั้น ย่อมยอมรับถึงความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องเข้าไปมีส่วนลงทุนสร้างรากฐานทางในเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งทำให้เศรษฐกิจภาครัฐบาลขยายใหญ่ขึ้น

ประการที่สี่ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ทำให้รัฐบาลต้องขยายบทบาทการทำงานของตน เช่น การเพิ่มขึ้นของประชากรและการที่ประชาชนอพยพเข้าอยู่ในตัวเมืองมากขึ้น หรือการขยายตัวของแหล่งชุมชนทำให้รัฐบาลต้องขยายการทำงานหรือบริการมากขึ้น

ทั้งนี้ การขยายบทบาทของรัฐบาลนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมากมาย เช่น การพิจารณาการขยายบทบาทการใช้จ่ายของรัฐบาลนั้น อาจจะต้องพิจารณาถึงช่วงของการพัฒนาเศรษฐกิจประกอบด้วย กล่าวคือ ในช่วงประเทศกำลังเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจนั้น การขยายตัวในด้านการใช้จ่ายของรัฐบาลอาจจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วกว่ารายได้ประชาชาติที่เพิ่มขึ้น แต่ถ้าหากประเทศได้พัฒนามากและรัฐบาลได้ขยายมากแล้ว อัตราการขยายตัวในด้านการใช้จ่ายของรัฐบาลจะขยายตัวช้ากว่ารายได้ประชาชาติที่เพิ่มขึ้น

ทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ กลุ่มนีโอคลาสสิก (Neoclassical Growth Theory)

นักเศรษฐศาสตร์สำนักนีโอคลาสสิกที่สำคัญหลายท่าน เช่น Solow , Danison และ Nelson (อ้างถึงใน ปาณิสรา สุขพัฒน์ 2551: 12-13) ได้พยายามที่จะประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่างๆ ที่มีส่วนให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากฟังก์ชันการผลิตพบว่า ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตในเศรษฐกิจขั้นสูง

Solow ได้ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่างๆ ในหน้าที่ของการผลิตโดยใช้ข้อมูลของสหรัฐอเมริกา พบว่า ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีส่วนช่วยในการอธิบายความเติบโตของเศรษฐกิจถึงร้อยละ 87.5 ปัจจัยการผลิตอื่นๆ ที่เหลือ มีส่วนก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงร้อยละ 12.5 เท่านั้น แต่เนื่องจากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของ Solow พบว่าได้ทำการประมาณค่าจาก residual term ในสมการของฟังก์ชันการผลิต ดังนั้น ค่าที่ได้จึงมิได้แสดงแต่เพียงสัดส่วนความสำคัญของความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างเดียว แต่ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกมากมายนอกเหนือจากแรงงานและการสะสมทุนร่วมอยู่ด้วย

Danison พยายามที่จะกระจายปัจจัยต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยในการอธิบายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจออกมาอย่างละเอียดมากกว่า Solow โดยได้ให้ความสำคัญแก่การปรับปรุงคุณภาพของ แรงงาน โดยการให้การศึกษาอบรม ซึ่งความเจริญก้าวหน้าทางเทคนิควิชาการเป็นไปในรูปของ embodied technical progress จะรวมอยู่ในตัวของแรงงาน ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดในการที่ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้เขายังให้ความสำคัญกับการประหยัดต่อขนาด ซึ่งเกิดขึ้นจากการที่ตลาดมีขอบเขตกว้างขวางขึ้น ทำให้มีการผลิตแบบ mass production ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลง การผลิตที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผลผลิตรวมของประเทศจึงเพิ่มมากขึ้นด้วย

สำหรับในแบบจำลองของ Nelson ถือว่ามีความสมบูรณ์แบบมากที่สุด เนื่องจากเขาได้แยกแยะปัจจัยต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างละเอียดกว่าแบบจำลองอื่น กล่าวคือ ได้แยกแยะสัดส่วนของการผลิตรวมของประเทศที่เพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

1. การเพิ่มขึ้นของปริมาณปัจจัยทุน แรงงาน และปัจจัยการผลิตอื่นๆ
2. Embodied technical progress ซึ่งรวมอยู่ในปัจจัยทุนและแรงงาน ซึ่งช่วยให้เกิด
 - การปรับปรุงคุณภาพของปัจจัยทุนให้ดีขึ้น กล่าวคือ เทคนิควิชาการหรือเทคโนโลยีต่างๆ ที่เจริญก้าวหน้านั้นรวมอยู่ในปัจจัยทุน ทำให้ปัจจัยทุนเหล่านั้นมีคุณภาพดีขึ้น ประสิทธิภาพการผลิต จะสูงขึ้น ส่งผลให้สามารถเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นได้ แม้ว่าจะใช้ปัจจัยทุนเหล่านั้นในการผลิตเป็นปริมาณเท่าเดิม
 - การปรับปรุงคุณภาพของแรงงานให้ดีขึ้น โดยการให้การศึกษาและการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นรวมทั้งการปรับปรุงเกี่ยวกับด้านสุขภาพอนามัย โดยให้บริการในด้านการแพทย์ ซึ่งจะช่วยให้ประสิทธิภาพการผลิตของแรงงานเพิ่มขึ้น
 - Disembodied technical progress หรือเทคโนโลยีต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้รวมอยู่ในปัจจัยการผลิตทั้งหลาย แต่เป็นเทคโนโลยีหรือเทคนิควิชาการที่เจริญก้าวหน้าขึ้น ซึ่งช่วยให้การจัดการองค์การการผลิตต่างๆ ทันสมัยและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การผลิตดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดผลผลิตรวมเพิ่มสูงขึ้น

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้น ล้วนแต่มีความสามารถอย่างยิ่งในการก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวม อย่างไรก็ตาม การพยายามปรับปรุงปัจจัยเหล่านี้ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพก็ยังไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการพัฒนากระบวนการเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา ได้อย่างรวดเร็วและในอัตราสูง ทั้งนี้เพราะปัญหาที่เกี่ยวกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งยังขาดแคลนผู้ประกอบการ ผู้จัดการที่มีความรู้ ความชำนาญ และมีความสามารถในการที่จะรับเอาเทคโนโลยีต่างๆ นั้น เข้ามาใช้ในกระบวนการผลิตของประเทศ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่า ไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาความสัมพันธ์ของงบประมาณรายจ่ายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยตรง ผู้วิจัยจึงอาศัยแนวความคิดของการใช้จ่ายของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการใช้วิธีการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีอนุกรมเวลา ซึ่งมีผู้ศึกษาไว้ในอดีต ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของงบประมาณด้านการท่องเที่ยวกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

วรรณ โชคบันดาลสุข (2530) ศึกษาถึงผลกระทบของรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายของรัฐบาลกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและผลิตภัณฑ์ภาค เพื่อพิจารณารายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานแต่ละด้าน มีผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศอย่างไร โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าว ในรูปแบบจำลองสมการถดถอยเชิงเดี่ยวและเชิงซ้อน และประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบจำลองประกอบ 4 สมการ คือ สมการอุปสงค์รวม สมการผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกับรายจ่ายของรัฐบาล สมการผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกับรายจ่ายของรัฐบาลด้านเศรษฐกิจ สมการผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกับรายจ่ายของรัฐบาลด้านต่างๆ แยกตามรายภาคโดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา ในช่วง ปี 2513 – 2528 ผลการศึกษาพบว่า รายจ่ายของรัฐบาลมีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในทิศทางเดียวกัน โดยรายจ่ายด้านการสาธารณสุขและสาธาณูปการ และรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ภายในประเทศ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไปในทิศทางเดียวกัน โดยรายจ่ายด้านการสาธารณสุขและสาธาณูปการและรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ภายในประเทศ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนรายจ่ายอื่นๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายภาค พบว่า ภาคเหนือ รายจ่ายด้านการศึกษาและการชำระหนี้เงินกู้ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไปในทิศทางตรงกันข้าม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายจ่ายด้านสาธารณสุขและสาธาณูปการและรายจ่ายอื่นๆ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไปในทิศทางเดียวกัน ภาคกลาง รายจ่ายด้านการศึกษาและรายจ่ายด้านสาธารณสุขมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไปในทิศทางตรงกันข้าม ภาคใต้ รายจ่ายด้านการศึกษาและรายจ่ายอื่นมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไปในทิศทางเดียวกัน กรุงเทพฯ – ธนบุรี รายจ่ายด้านการศึกษาและรายจ่ายด้านสาธารณสุขและสาธาณูปการมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไปในทิศทางเดียวกัน รายจ่ายอื่นๆที่ไม่ได้กล่าวถึงของทุกภาคเนื่องจากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บุษกร ถาวรประเสริฐ (2541) ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนต่างประเทศและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยประยุกต์แบบจำลองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสำนักนีโอคลาสสิก โดยกำหนดรูปแบบกระบวนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านทางฟังก์ชันการผลิต โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด วิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้น และ cointegration และ error correction จากการศึกษาพบว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยต้องการการลงทุนเป็นจำนวนมาก แต่การออมภายในประเทศไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องนำเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามา โดยส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ หนี้ต่างประเทศทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล ผลการศึกษาสรุปได้ว่า เงินทุนต่างประเทศต่างชนิดกัน จะให้ผลกระทบในลักษณะที่แตกต่างกัน นั่นคือ การเพิ่มการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น การเพิ่มหนี้ต่างประเทศภาคเอกชนทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง ในขณะที่การเพิ่มหนี้ต่างประเทศภาครัฐจะไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศ ส่วนหนี้ต่างประเทศภาคเอกชน รัฐบาลควรมีการควบคุมเงินกู้ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพของการใช้เงินกู้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาภาระหนี้ต่างประเทศมากเกินไป

นิศานาถ นิศากรเกรียงเดช (2548) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายของรัฐบาลกับการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะสั้นและระยะยาว โดยตัวแปรที่นำมาศึกษา ได้แก่ การใช้จ่ายของรัฐบาลที่เป็นตัวเงิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่เป็นตัวเงินและจำนวนประชากรของประเทศ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2493 – 2546 โดยประยุกต์ใช้เทคนิคโคอินทิเกรชัน แบบจำลองเออร์เรอร์คอเรคชัน และการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล จากการทดสอบความนิ่งของข้อมูลทั้ง 4 ตัวแปร คือ การใช้จ่ายของรัฐบาล ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สัดส่วนการใช้จ่ายของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อคน พบว่าข้อมูลที่นำมาทดสอบมีความนิ่ง และมีลักษณะข้อมูลแบบ I (1) ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 จากนั้นทดสอบความสัมพันธ์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว พบว่าการใช้จ่ายของรัฐบาลและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระยะสั้น และมีการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว ทั้งสองทิศทางด้วยเช่นกัน ในส่วนของการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศการใช้จ่ายของรัฐบาลมีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลทั้งสองทิศทาง สำหรับสัดส่วนการใช้จ่ายของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อคนนั้น พบว่า ทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระยะสั้น และมีการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาวในทิศทางเดียว การทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อคนและสัดส่วนการใช้จ่ายของภาครัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่มีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลทั้งสองทิศทาง

ปาณิสรา สุขพันธ์ (2551) ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่าย ด้านการศึกษาของรัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยตัวแปรทาง เศรษฐกิจ ที่นำมาพิจารณาในการศึกษา ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาของรัฐบาลและ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยใช้ข้อมูลทศนิยมรายปี ครอบคลุมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 – 2549 โดยประยุกต์ใช้เทคนิคทางเศรษฐมิติ ได้แก่ การประยุกต์ใช้เทคนิคโคอินทิเกรชัน เพื่อดู ความสัมพันธ์ในระยะยาว เมื่อพบว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์ระยะยาวแล้วจึงนำมาทดสอบแบบจำลอง เฮอร์คอร์เรชัน เพื่อดูการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะสั้น สุดท้ายทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล ว่าตัวแปรใดคือสาเหตุ และตัวแปรใดคือเหตุผลของสาเหตุนั้น จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า งบประมาณรายจ่าย ด้านการศึกษาของรัฐบาลและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ทั้ง สองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระยะยาว และสำหรับแบบการประมาณแบบจำลองพบว่าในกรณีที่ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาของรัฐบาลเป็นตัวแปรต้นและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เป็นตัวแปรตามแบบจำลองมีการปรับตัวในระยะสั้น ณ ระดับนัยสำคัญต่างจากในกรณีที่ผลิตภัณฑ์ มวลรวมภายในประเทศเป็นตัวแปรต้นและงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาของรัฐบาลเป็นตัวแปร ตาม ในส่วนของการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลของงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาของรัฐบาล และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ พบว่าทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียว

Murthy (1993) ทำการศึกษาการสนับสนุนตามกฎหมายของวากเนอร์เพื่อทดสอบแนวคิดตาม Wagner 's Law ที่ว่าเมื่อเศรษฐกิจ ของประเทศขยายตัวแล้วจะส่งผลทำให้การใช้จ่ายของรัฐบาล เพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดยใช้ข้อมูลเชิงอนุกรมเวลาของประเทศเม็กซิโก ประกอบไปด้วย สัดส่วนการ ใช้จ่ายของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่ แท้จริงต่อหัว โดยใช้ข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 – 1980 โดยได้ทำการทดสอบ unit root เพื่อ ทดสอบความนิ่งของข้อมูล และทดสอบ cointegration เพื่อดูความสัมพันธ์ของตัวแปรในระยะยาว จากการศึกษพบว่าสัดส่วนการใช้จ่ายของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงต่อหัว มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมื ความสัมพันธ์กันในระยะยาว ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าแนวคิดของ Wagner 's Law เป็นจริงในประเทศ เม็กซิโก

Adu-Bader and Abu-Qarn (2003) ได้ทำการศึกษถึงการใช้จ่ายของรัฐบาลในด้าน การทหาร ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอียิปต์ อิสราเอล และซีเรีย โดยใช้วิธี Multivariate cointegration และวิธี variance decomposition เพื่อหาความสัมพันธ์ เมื่อทดสอบ ความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลระหว่างตัวแปรทั้งสอง พบว่า มีความสัมพันธ์ในระยะยาวทั้ง สองทิศทาง โดยที่มีทิศทางในทางลบเมื่อรัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายในทางทหารเพิ่มขึ้น จะมีผลให้การ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดลงในทั้ง 3 ประเทศ อย่างไรก็ตาม เมื่อทดสอบการเพิ่มการใช้จ่ายของ

รัฐบาลสู่ภาคเอกชนหรือพลเรือน พบว่า ในประเทศอิสราเอลและประเทศอียิปต์ มีทิศทางการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน

สรุปงานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่าไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาถึงความสำคัญของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจประเทศไทยกับงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลโดยตรง ผู้วิจัย จึงอาศัยแนวความคิด การใช้จำแนกงบประมาณของรัฐบาลด้านอื่นๆ ซึ่งมีผู้ที่ทำการศึกษาไว้ในอดีตในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงบประมาณด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพื่ออธิบายความสัมพันธ์งบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ของประเทศไทย ซึ่งได้มีผู้ที่สนใจศึกษาด้วยด้วยการเลือกตัวแปรและวิธีการที่แตกต่างกันออกไปทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการรวบรวมและสรุปสาระสำคัญ รวมถึงได้นำงานวิจัยที่ได้ศึกษามาเปรียบเทียบเพื่อดูตัวแปรและวิธีการศึกษา ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตาราง 4 สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัย	เรื่องที่ศึกษา	ตัวแปรที่ศึกษา	ผลที่ได้
วรรณภา ไชตบัณฑิตาสสุข (2530)	ผลกระทบของรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ 2. รายจ่ายของรัฐบาลด้านเศรษฐกิจ 3. รายจ่ายของรัฐบาลด้านต่างๆ แยกตามรายการภาค	รายจ่ายของรัฐบาลมีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยรายจ่ายด้านสาธารณสุขและสาธารณสุขการดูแลสุขภาพ รายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ภายในประเทศมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในทิศทางเดียวกัน ส่วนรายจ่ายด้านอื่นๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
บุษกร ถาวรประเสริฐ (2541)	ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนต่างประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย	1. การลงทุนจากต่างประเทศ 2. หนี้ต่างประเทศภาคเอกชน 3. หนี้ต่างประเทศภาครัฐบาล	เงินทุนต่างประเทศต่างชาติกันจะให้ผลกระทบไปในลักษณะที่แตกต่างกันคือ การลงทุนต่างประเทศทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น การเพิ่มหนี้ต่างประเทศภาคเอกชนทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง ในขณะที่การเพิ่มหนี้ต่างประเทศภาครัฐบาลไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
นิตานถ นิศาการเกียรยเดช (2548)	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายของรัฐบาลกับการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย	1. การใช้จ่ายของรัฐบาล 2. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ 3. สัดส่วนการใช้จ่ายของรัฐบาล 4. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อคน	การใช้จ่ายของรัฐบาล สัดส่วนการใช้จ่ายของรัฐบาล ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อคน ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อคนพบว่า ทั้งแปรทั้งสามตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระยะสั้น และมีการปรับตัวเข้าสู่ดุลภาพในระยะยาวในทิศทางเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลทั้งสองทิศทาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ผู้วิจัย	เรื่องที่ศึกษา	ตัวแปรที่ศึกษา	ผลที่ได้
ปานิสร่า สุขพัฒน์ (2551)	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาของ รัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ของประเทศไทย	1. ผลกระทบต่อมวลรวม ภายในประเทศ 2. งบประมาณรายจ่ายด้าน การศึกษา	ทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระยะสั้นและปรับตัวเข้าสู่ ดุลยภาพในระยะยาว และจากการทดสอบความเป็นเหตุเป็น ผลของงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาและผลิตภัณฑ์มวล รวมภายในประเทศพบว่า ทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์แบบ ทิศทางเดียวกัน
Murthy (1993)	ทดสอบแนวความคิด Wagner's Law เมื่อ เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวแล้วจะส่งผล ทำให้การใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้นตามไป ด้วย	1. ผลกระทบต่อมวลรวม ภายในประเทศ 2. รายจ่ายของรัฐบาล	การใช้จ่ายของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงต่อหัว มี ความสัมพันธ์เป็นทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันใน ระยะยาว ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าแนวคิดของ Wagner's Law เป็นจริงในประเทศเม็กซิโก
Adu-Bader and Abu-Qarn (2006)	การใช้จ่ายของรัฐบาลในด้านการทหาร ต่อ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ อียิปต์ อิสราเอล และซีเรีย	1. รายจ่ายของรัฐบาล 2. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	เมื่อทดสอบความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลของทั้งสองตัวแปร พบว่า โดยที่มีทิศทางในทางลบเมื่อรัฐบาลเพิ่มการใช้จ่าย ในทางทหารเพิ่มขึ้นจะมีผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ลดลงในทั้ง 3 ประเทศ เมื่อทดสอบการเพิ่มการใช้จ่ายของ รัฐบาลสู่ภาคเอกชนหรือพลเรือน พบว่า ในประเทศ อิสราเอลและประเทศอียิปต์ มีทิศทางการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจของประเทศเพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในการศึกษา รวมทั้งสิ้น 22 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551 ซึ่งได้รวบรวมจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานงบประมาณ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) แบบอนุกรมเวลา (time Series) แบบรายปี ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยสร้างตารางแบบบันทึกมาจัดกระทำโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตัวแปรตามได้แก่ ข้อมูลอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ข้อมูลงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล และข้อมูลรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์หาคำตอบตามความมุ่งหมายของการวิจัยได้

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตการศึกษา และสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัย

- 2) สร้างตารางข้อมูลให้ครอบคลุมกับตัวแปรที่ต้องการศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัย
- 3) รวบรวมข้อมูลตัวแปรต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในช่วงพ.ศ. 2530 – 2551 เป็นข้อมูลรายปี รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 22 ปี ซึ่งศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารตำราทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ และข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยข้อมูลได้จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย
- 2) งบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล ข้อมูลได้จากสำนักงบประมาณ
- 3) รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารข้อมูลได้จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. คัดเลือกข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาแล้ว จะต้องดำเนินการคัดเลือกข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มากที่สุดเพื่อใช้ในการศึกษา

3. เรียบเรียงข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มาแล้ว จะต้องนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ตามกลุ่มของตัวแปรที่จะทำการการศึกษา

4. ตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากจัดหมวดหมู่ตามกลุ่มของตัวแปรที่จะศึกษาเรียบร้อยแล้ว จะต้องทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้างนี้ จะทำการศึกษาทั้งในแบบเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และอนุมาน (Inferential Analysis) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่าง พ.ศ. 2530 – 2551 เพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ด้วยวิธีบรรยายเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ

2. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์งบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 การหาการเปลี่ยนแปลงสัมพันธ์ (Relation Change: RC) เป็นการนำค่าร้อยละไปใช้การบรรยายปริมาณการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ให้ความแตกต่างระหว่างตัวเลข 2 ช่วงเวลา โดยเทียบกับค่าในช่วงเวลาแรก (กัลยา วาณิชยบัญชา. 2546: 38) มีสูตรคือ

RC =
$$\frac{\text{ค่าในช่วงเวลาหลัง} - \text{ค่าในช่วงเวลาแรก}}{\text{ค่าในช่วงเวลาแรก}} \times 100$$

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 คำนวณค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ใช้หาความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวที่แต่ละตัวต่างมีระดับการวัดของข้อมูลในระดับอันตรภาค (Interval Scale) ขึ้นไป โดยใช้สมการดังนี้

$$r_{xy} = \frac{n \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X^2)][n \sum Y^2 - (\sum Y^2)]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนของ X ซึ่งในที่นี้หมายถึง
		1. ร้อยละงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล
		2. ร้อยละรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร
$\sum Y$	แทน	ผลรวมคะแนนของ Y ซึ่งในที่นี้หมายถึง
		1. อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมคะแนนชุด X แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมคะแนนชุด Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่าง X และ Y ทุกคู่
n	แทน	จำนวนคนหรือกลุ่มตัวอย่าง

โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าระหว่าง $-1 \leq r \leq 1$ (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2544: 437)

- 1. ถ้าค่า r เป็นลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม คือ ถ้า X เพิ่มขึ้น Y จะลด แต่ถ้า X ลด Y จะเพิ่ม
- 2. ถ้าค่า r เป็นบวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้า X เพิ่มขึ้น Y จะเพิ่มด้วย แต่ถ้า X ลด Y จะลดด้วย
- 3. ถ้าค่า r มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
- 4. ถ้าค่า r มีค่าเข้าใกล้ -1 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม และมีความสัมพันธ์กันมาก
- 5. ถ้าค่า r เท่ากับ 0 แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย
- 6. ถ้าค่า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย

ค่าระดับความสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.81-1.00	สูง
0.61-0.80	ค่อนข้างสูง
0.41-0.60	ปานกลาง
0.21-0.40	ค่อนข้างต่ำ
0.01-0.20	ต่ำ

ทิศทางของความสัมพันธ์ (Direction of the Relationship) ในการหาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนั้นเราสามารถสร้างแผนภาพกระจาย (Scatterplot) เพื่อดูทิศทางของความสัมพันธ์ได้โดยมีลักษณะความสัมพันธ์ 3 แบบ คือ

- 1. สหสัมพันธ์ทางบวก (Positive Corretations) ซึ่งหมายความว่า เมื่อตัวแปรตัวหนึ่งเพิ่มหรือลดลงอีกตัวแปรหนึ่งก็จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงไปด้วย
- 2. สหสัมพันธ์ทางลบ (Negative Corretations) หมายถึง เมื่อตัวแปรตัวหนึ่งมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงอีกตัวหนึ่งจะมีค่าเพิ่มหรือลดลงตรงข้ามเสมอ
- 3. สหสัมพันธ์เป็นศูนย์ (Zero Corretations) หมายถึง ตัวแปรสองตัวไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

2.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน โดยการใช้การทดสอบแบบที (t-test) (Ferguson, 1981: 195) ดังนี้

สมมติฐาน $H_0 : \rho = 0$

$H_1 : \rho \neq 0$

$$t = r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}} \quad ; \text{ df} = N-2$$

เมื่อ r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้

N แทน จำนวนประชากร

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551 รวมระยะเวลาที่ศึกษาทั้งสิ้น 22 ปี สามารถเขียนเป็นสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 อัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : อัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

H_1 : อัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์จะใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองตัว ถ้ามีค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 2 อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

H_1 : อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์จะใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองตัว ถ้ามีค่าระดับนัยสำคัญ น้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลในช่วง พ.ศ. 2530 – 2551 แบบเป็นรายปี ได้ผลการทดสอบดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ออก 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์สภาพทั่วไปของอัตราการเจริญเติบโตด้านการท่องเที่ยว ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551 รวมระยะเวลาที่ศึกษาทั้งสิ้น 22 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์สภาพทั่วไปของอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551

1. งบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล

ตาราง 5 งบประมาณรายจ่ายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล พ.ศ. 2530 – 2551

หน่วย : ล้านบาท		
พ.ศ.	¹ งบประมาณด้านการท่องเที่ยว	² การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2530	386.3	-
2531	503.8	30.42
2532	602.5	19.59
2533	832.7	38.21
2534	1,011.8	21.51
2535	1,067.3	5.49
2536	1,256.5	17.73
2537	1,706.9	35.85

ตาราง 5 ต่อ

หน่วย : ล้านบาท		
พ.ศ.	¹ งบประมาณด้านการท่องเที่ยว	² การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2538	2,064.0	20.92
2539	2,281.7	10.55
2540	2,344.2	2.74
2541	2,404.6	2.58
2542	2,422.6	0.75
2543	2,819.9	16.40
2544	3,087.1	9.48
2545	5,014.8	62.44
2546	7,008.9	39.76
2547	10,586.6	51.05
2548	7,024.1	-33.49
2549	7,342.7	4.54
2550	7,265.9	-1.05
2551	6,882.2	-5.29

ที่มา : ¹ สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี
² จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5 แสดงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลพบว่า งบประมาณด้านการท่องเที่ยวระหว่าง พ.ศ. 2530 – 2551 มากที่สุด คือ ใน พ.ศ. 2547 มี 10,588.6 ล้านบาท รองลงมาคือ พ.ศ. 2549 มี 7,342.7 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 51.05 และร้อยละ 4.54 ตามลำดับ

2. รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร

ตาราง 6 รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร พ.ศ. 2530 - 2551

หน่วย : ล้านบาท

พ.ศ.	¹ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	² การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2530	81,957	-
2531	81,025	-1.14
2532	94,718	16.90
2533	107,927	13.95
2534	120,490	11.64
2535	137,610	14.21
2536	142,651	3.66
2537	171,396	20.15
2538	219,966	28.34
2539	248,960	13.18
2540	245,872	-1.24
2541	230,921	-6.08
2542	255,738	10.75
2543	275,214	7.62
2544	289,175	5.07
2545	309,622	7.07
2546	299,567	-3.25
2547	334,222	11.57
2548	346,865	3.78
2549	386,062	11.30
2550	416,764	7.95
2551	437,705	5.03

ที่มา : ¹ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

² จากการคำนวณ

จากตาราง 6 แสดงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารพบว่า รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารระหว่าง พ.ศ. 2530 – 2551 มาก ที่สุด พ.ศ.2551 มี 437,705 ล้านบาท รองลงมือน พ.ศ. 2550 มี 416,764 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.03 และร้อยละ 7.95 ตามลำดับ

3. ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

ตาราง 7 ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ พ.ศ. 2530 - 2551

หน่วย : พันล้านบาท

พ.ศ.	¹ ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	² การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2530	1,376.8	-
2531	1,559.8	13.3
2532	1,749.9	12.2
2533	1,945.3	11.2
2534	2,111.8	8.6
2535	2,282.5	8.1
2536	2,470.9	8.3
2537	2,692.9	9.0
2538	2,941.7	9.2
2539	3,115.3	5.9
2540	3,072.6	-1.4
2541	2,749.6	-10.5
2542	2,871.9	4.4
2543	3,008.4	4.8
2544	3,073.6	2.2
2545	3,237.0	5.3
2546	3,468.1	7.1
2547	3,688.1	6.3
2548	3,858.0	4.6
2549	4,056.5	5.1
2550	4,256.5	4.9
2551	4,361.4	2.5

ที่มา : ¹ ธนาคารแห่งประเทศไทย

² จากการคำนวณ

จากตาราง 7 แสดงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยพบว่า อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2530 – 2551 มากที่สุด คือ พ.ศ.2551 มี 4,256.5 พันล้านบาท รองลงมาคือ พ.ศ. 2550 มี 4,256.5 พันล้านบาท พ.ศ. 2549 คิดเป็นร้อยละ 2.5 และร้อยละ 4.9 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล และอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบความสัมพันธ์เบื้องต้นโดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation Coefficient) ในการทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 8 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ร้อยละงบประมาณด้าน การท่องเที่ยว	Pearson Correlation (r)	Sig. (2-tailed)	ระดับ ความสัมพันธ์	ทิศทาง
อัตราการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจของประเทศไทย	0.396	0.076	ค่อนข้างต่ำ	ทิศทางเดียวกัน

จากตาราง 8 พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีค่า เท่ากับ 0.076 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 — หมายความว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ตาราง 9 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้อัตราการเปลี่ยนแปลงสาขาโรงแรมและภัตตาคารกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

ร้อยละรายได้สาขา โรงแรมและภัตตาคาร	Pearson Correlation (r)	Sig. (2-tailed)	ระดับ ความสัมพันธ์	ทิศทาง
อัตราการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจของประเทศไทย	0.540	0.011	ปานกลาง	ทิศทางเดียวกัน

จากตาราง 9 พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีค่า เท่ากับ 0.011 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 หมายความว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้

สาขาโรงแรมและภัตตาคารมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.540 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารเพิ่มขึ้นอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จะเพิ่มมากขึ้นในระดับปานกลาง

ตาราง 10 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	Pearson Correlation (r)	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทาง
ร้อยละประมาณ ด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอัตรา การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ของประเทศไทย	0.396	ค่อนข้างต่ำ	ทิศทางเดียวกัน
รายได้สาขาโรงแรม และภัตตาคารอัตราการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ของประเทศไทย	0.540	ปานกลาง	ทิศทางเดียวกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สรุปผลการศึกษา และมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ความมุ่งหมายในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์อัตราการเปลี่ยนแปลงของภาคธุรกิจท่องเที่ยว คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
2. ทำให้ทราบขนาดของผลกระทบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
3. เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับใช้ประกอบการกำหนดนโยบายทางด้านการคลังเกี่ยวกับงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลเพื่อให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ได้ใช้ข้อมูลสถิติภูมิแบบรายปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551 ประกอบด้วยตัวแปรทั้งหมด 3 ตัวแปร ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) มีดังนี้

1.1 ร้อยละงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล

1.2 ร้อยละรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา

1. อัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่องบประมาณด้านการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่กำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ จะทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเพิ่มขึ้น หรือถ้างบประมาณด้านการท่องเที่ยวลดลง จะทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยลดลง

2. อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่กำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ จะทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเพิ่มขึ้น หรือถ้ารายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารลดลง จะทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยลดลง

วิธีการดำเนินการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในการศึกษา รวมทั้งสิ้น 22 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551 ซึ่งได้รวบรวมจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สำนักงานประมาณ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) แบบอนุกรมเวลา (time Series) แบบรายปี ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยสร้างตารางแบบบันทึกมาจัดกระทำโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตัวแปรตามได้แก่ ข้อมูลงบประมาณด้านการท่องเที่ยว ข้อมูลรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร และข้อมูลอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์หาคำตอบตามความมุ่งหมายของการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในช่วง พ.ศ. 2530 - 2551 เป็นข้อมูลรายปี รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 22 ปี ซึ่งศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารตำราทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ และข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) ข้อมูลงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล ข้อมูลได้จากสำนักงานงบประมาณ
- 2) รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 3) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยข้อมูลได้จากธนาคารแห่งประเทศไทย

2. คัดเลือกข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาแล้ว จะต้องดำเนินการคัดเลือกข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มากที่สุดเพื่อใช้ในการศึกษา

3. เรียบเรียงข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มาแล้ว จะต้องนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ตามกลุ่มของตัวแปรที่จะทำการศึกษา

4. ตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากจัดหมวดหมู่ตามกลุ่มของตัวแปรที่จะศึกษาเรียบร้อยแล้ว จะต้องทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้างนี้ จะทำการศึกษาทั้งในแบบเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และอนุมาน (Inferential Analysis) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่าง พ.ศ. 2530 – 2551 เพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ด้วยวิธีบรรยายเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ

2. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์งบประมาณรายจ่ายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

งบประมาณรายจ่ายด้านการท่องเที่ยว

จากผลการศึกษางบประมาณรายจ่ายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551 พบว่า ใน พ.ศ. 2530 – 2547 รัฐบาลมีการเพิ่มงบประมาณในด้านการท่องเที่ยวขึ้นทุกปี และงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลเพิ่มขึ้นสูงที่สุดใน พ.ศ. 2547 เมื่อถึง พ.ศ. 2548 – 2551 รัฐบาลมีการลดงบประมาณในด้านการท่องเที่ยวลงจาก พ.ศ. 2547 โดยมีการลดงบประมาณลงมาถึง พ.ศ. 2551 และรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณในด้านการท่องเที่ยวจากปีก่อนที่มีค่าการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551 พบว่า ใน พ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2549 รัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณในด้านการท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อน แต่ใน พ.ศ. 2548 และใน พ.ศ. 2550 – 2551 มีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณในด้านการท่องเที่ยวที่ลดลงจากปีก่อน

รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร

จากผลการศึกษารายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารพบว่า ใน พ.ศ. 2531 รายได้จากสาขาโรงแรมและภัตตาคารมีการเปลี่ยนแปลงลดลงประมาณร้อยละ 1.14 ใน พ.ศ. 2532 – 2539 มีรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารเพิ่มมากขึ้น แล้วใน พ.ศ. 2540 - 2541 รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารลดลง แต่ใน พ.ศ. 2542 – 2545 มีการฟื้นตัวของเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นส่งผลให้รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร เพิ่มขึ้น จนมาถึงใน พ.ศ. 2546 รายได้จากสาขาโรงแรมและภัตตาคารกลับลดลงร้อยละ 3.25 และกลับฟื้นตัวเพิ่มขึ้นจนมาถึงใน พ.ศ. 2551

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

จากผลการศึกษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551 พบว่า ใน พ.ศ. 2530 – 2539 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีแนวโน้มการปรับตัวเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงประมาณร้อยละ 5.9 – 13.3 เท่านั้น แต่ใน พ.ศ. 2540 - 2541 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการปรับตัวลดลง ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศปรับตัวลดลงร้อยละ 1.4 - 10.5 เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นไม่สูงนักและลดลงเพียงเล็กน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

สมมติฐานข้อที่ 1 อัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย พบว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลไม่มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยพบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แล้วมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยจำแนกการอภิปรายออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. การอภิปรายข้อมูลโดยทั่วไป

รัฐบาลมีการส่งเสริมนโยบายการท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยหนึ่งในการส่งเสริมนั้นก็คือการเพิ่มงบประมาณด้านการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวให้เพิ่มทำให้ขึ้นงบประมาณรายจ่ายด้านการ

ท่องเที่ยวของรัฐบาลตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2547 มีการเพิ่มงบประมาณในด้านการท่องเที่ยวขึ้นทุกปี ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายในการส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานของการบริการ ที่จะเพิ่มความหลากหลายของรูปแบบการให้บริการและการท่องเที่ยว และการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการและการท่องเที่ยวด้วยการพัฒนาภาคบริการ โดยมีการปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานอันจำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการไทย ทั้งด้านการผลิตและการพัฒนาบุคลากรภาคบริการ การพัฒนารูปแบบการให้บริการ และการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการและการท่องเที่ยว แล้วจัดให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อให้มีการใช้ศักยภาพภาคบริการอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นแหล่งสร้างรายได้เงินตราต่างประเทศ และรายได้ท้องถิ่น อาทิ การท่องเที่ยว การศึกษา การรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ และการนันทนาการ และเร่งรัดพัฒนาผู้ประกอบการด้านบริการให้มีความรู้และทักษะ ทั้งด้านภาษา มาตรฐานการบริการ และการจัดการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความตกลงระหว่างประเทศ ด้านการค้าบริการ และด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เร่งฟื้นฟูระดับความสัมพันธ์และร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ไทยเป็นประตูทางผ่านหลักของการท่องเที่ยว ทั้งด้านการตลาด การขนส่ง การลงทุน การบริหารจัดการ รวมถึงการจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยว แล้วทำการบริการ การท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมท่องเที่ยว ทั้งระดับภายในประเทศ และระหว่างประเทศ เชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดกลาง และธุรกิจชุมชน พัฒนาคุณภาพการบริหาร การท่องเที่ยว และยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการประชุม การสัมมนา และการแสดงสินค้า ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยการเร่งรัดพัฒนา บุรีรัมย์ พื่นพุมรตคและสินทรัพย์ ทางวัฒนธรรม ทั้งในเขตเมืองและนอกเมือง เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวใหม่ สร้างแหล่งจำหน่ายซื้อสินค้า ของนักท่องเที่ยว โดยจะส่งเสริมบทบาทเอกชนร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิต ให้อยู่ในสภาพเดิมอย่างต่อเนื่อง โดยการเพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว มากขึ้น ทั้งในรูปแบบการจัดสหกรณ์การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว และการเพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบ นักท่องเที่ยว รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจังจาก นโยบายดังกล่าวทำให้มองภาพรวมได้ว่ารัฐบาลต้องการยกระดับการบริการการท่องเที่ยวเพิ่ม ประสิทธิภาพในภาคบริการ และเพิ่มความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยว โดยใช้กลยุทธ์ การตลาดเชิงรุก เพื่อเพิ่มรายได้ของภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้อยู่ในอัตราขยายตัวที่ดีและ นำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว แผนกพัฒนาการท่องเที่ยวกลยุทธ์การ การท่องเที่ยว และแผนการปฏิบัติการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งด้านแผนงาน โครงการ แผนเงิน และ แผนคน ในโอกาสต่อไป จากงบประมาณรายจ่ายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลที่เพิ่มสูงขึ้นที่สุดในปี

2547 สืบเนื่องจากการท่องเที่ยวของประเทศไทยอยู่ในช่วงที่มีอัตราการเจริญเติบโตสูงสุดโดยพิจารณาจากการท่องเที่ยวภายในประเทศและอัตราจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยซึ่งนับเป็นการสร้างรายได้อย่างมหาศาลให้กับประเทศ แต่หลังจากเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ที่ทวีความรุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศไทย อีกทั้งประเทศไทยยังประสบกับปัญหาอีกหลายประการ เช่น ราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อเชื่อมโยงถึงภาคธุรกิจด้านการท่องเที่ยวทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัดเพราะส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ประชาชนไม่กล้าใช้จ่ายใช้สอยฟุ่มเฟือยโดยมองว่าการท่องเที่ยวถือเป็นรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย ส่งผลให้งบประมาณด้านการท่องเที่ยวของ พ.ศ. 2548 ลดลงจาก พ.ศ. 2547 จากเดิม 10,586.6 ล้านบาท เหลือเพียง 7,024.1 ล้านบาท ลดลงจาก พ.ศ. 2547 คิดเป็นร้อยละ 33.49 จึงทำให้รัฐบาลต้องมีมาตรการเพิ่มงบประมาณรายจ่ายด้านการท่องเที่ยวในการประชาสัมพันธ์ และการปรับปรุงทัศนียภาพของภูมิทัศน์ โดยเฉพาะบริเวณทะเลในฝั่งอันดามันที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวมากที่สุด เพื่อให้สามารถกลับมาเป็นเมืองท่องเที่ยว พร้อมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในด้านของความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่จะกลับมาท่องเที่ยวในประเทศไทยอีกครั้ง แล้วเมื่อถึงพ.ศ. 2548 – 2551 รัฐบาลมีการลดงบประมาณในด้านการท่องเที่ยวลงจาก พ.ศ. 2547 และรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณในด้านการท่องเที่ยวจากปีก่อนที่มีค่าการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551 และพบว่า ใน พ.ศ. 2530 – 2547 และ พ.ศ. 2549 รัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณในด้านการท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อน แต่ใน พ.ศ. 2548 และใน พ.ศ. 2550 – 2551 มีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณในด้านการท่องเที่ยวที่ลดลงจากปีก่อน เป็นผลจากเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารพบว่า ใน พ.ศ. 2531 รายได้จากสาขาโรงแรมและภัตตาคารมีการเปลี่ยนแปลงลดลงประมาณร้อยละ 1.14 ใน พ.ศ. 2532 – 2539 มีรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารเพิ่มมากขึ้น การเพิ่มงบประมาณการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น ส่งผลให้สาขาโรงแรมและภัตตาคารมีแนวโน้มการเจริญเติบโตที่ดีขึ้น หากแต่ในปี พ.ศ. 2540 - 2541 รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารลดลง ซึ่งได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจครั้งรุนแรงในประเทศ ในภาวะเศรษฐกิจถดถอยในช่วง พ.ศ. 2540 – 2542 เป็นผลมาจากวิกฤตทางการเงิน คือ ค่าเงินบาทลอยตัว เศรษฐกิจตกต่ำ และการท่องเที่ยวลดลง ทำให้ประชาชนลดการใช้จ่ายใช้สอยฟุ่มเฟือยเนื่องจากความไม่แน่นอนทางสถานการณ์ทางการเงินส่งผลให้การศึกษารายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารลดลงจากปีก่อนๆ แต่ใน พ.ศ. 2542 – 2545 มีการฟื้นตัวของเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นส่งผลให้รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจไทยอยู่ในช่วงปรับตัว

และเข้าสู่วัฏจักรเศรษฐกิจรอบใหม่ จนมาถึงใน พ.ศ. 2546 รายได้จากสาขาโรงแรมและภัตตาคาร กลับลดลง ร้อยละ 3.25 และกลับฟื้นตัวเพิ่มขึ้นจนมาถึงใน พ.ศ. 2551

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2551 พบว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยพิจารณาจาก ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น กล่าวถึงเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเจริญเติบโต ที่ดีขึ้นในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านการท่องเที่ยว ด้านการส่งออก เป็นต้น แต่จะมีอัตราการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจที่ลดลงในบางปี เช่น ปี พ.ศ. 2540 - 2541 ที่ประเทศไทยประสบกับวิกฤติการณ์ ค่าเงินบาทลอยตัวทำให้ประชาชนลดการใช้จับจ่ายใช้สอย

2. การอภิปรายผลข้อค้นพบจากการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 อัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาขาโรงแรมและภัตตาคารกับอัตราการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของ รัฐบาลไม่มีความสัมพันธ์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 และมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากการ เพิ่มขึ้นของการใช้จ่ายของรัฐบาลยังขึ้นอยู่กับอีกปัจจัยหลายด้าน ทั้งปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และช่วงเวลาของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เช่น ในช่วงเวลาที่ประเทศต้องการเร่งรัดการ พัฒนา การใช้จ่ายของรัฐบาลอาจขยายตัวเร็วกว่าการขยายตัวของรายได้ประชาชาติ แต่ในประเทศ ที่พัฒนาแล้วนั้น การใช้จ่ายของรัฐบาลอาจขยายตัวช้ากว่าการขยายตัวของรายได้ประชาชาติ ดังนั้น ถ้าศึกษาถึงลักษณะการใช้จ่ายของรัฐบาลในช่วงระยะเวลาที่ยาวแล้วก็อาจจะไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารมีความสัมพันธ์ กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงสาขาโรงแรมและภัตตาคาร กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย พบว่ารายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคารเพิ่มขึ้นอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ก็จะเพิ่มในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้จ่ายภาครัฐของเคนส์ (Keynes) ที่ให้ความสำคัญไว้ว่า ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของภาครัฐบาลจะใช้มาตรการด้านการคลัง ผ่านเครื่องมือทั้งด้านรายรับและรายจ่าย โดยเฉพาะการใช้นโยบายการคลังทางด้านรายจ่าย

มีวัตถุประสงค์เพื่อการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากการใช้จ่ายรวม (Aggregate Demand - AD) จากการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายภาครัฐบาลจะส่งถึงการเปลี่ยนแปลงในรายได้ประชาชาติด้วย ซึ่งหากรัฐบาลเพิ่มการใช้จ่าย จะมีผลทำให้การบริโภคและการลงทุนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น และจะส่งผลให้รายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นถ้าภาครัฐบาลใช้จ่ายเพิ่มขึ้นแล้วยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณา โชคบันดาลสุข (2530) ที่พบว่า การใช้ข้อมูล อนุกรมเวลา ในช่วง พ.ศ. 2513 – 2528 ผลการศึกษาพบว่า รายจ่ายของรัฐบาลมีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในทิศทางเดียวกัน โดยรายจ่ายด้านการสาธารณสุขและสาธารณสุขการและรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ภายในประเทศ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไปในทิศทางเดียวกัน โดยรายจ่ายด้านการสาธารณสุขและสาธารณสุขการและรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ภายในประเทศ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนรายจ่ายอื่นๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จากงานวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยพิจารณาจากการที่ภาครัฐเพิ่มงบประมาณด้านการท่องเที่ยวและการดำเนินการในการกระตุ้นการท่องเที่ยวนั้นมีผลทำให้นักท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจกับประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสูงขึ้นเช่นกัน กล่าวโดยสรุปการดำเนินงานของรัฐบาลมีผลในการกระตุ้นให้เกิดการเจริญเติบโตของตัวเลขทางเศรษฐกิจ ดังนั้นภาครัฐควรมีการส่งเสริมและรณรงค์ การให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวภายในประเทศ อีกทั้งการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ให้ชาวต่างชาติรู้จักประเทศไทยมากขึ้นโดยการประเมินจุดแข็งของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมอันดีงามที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ไม่ว่าจะเป็นการไหว้ การทักทายหรือการมีมิตรไมตรีที่ดี ดังคำกล่าวที่ว่า “ประเทศไทยเป็นสยามเมืองยิ้ม”

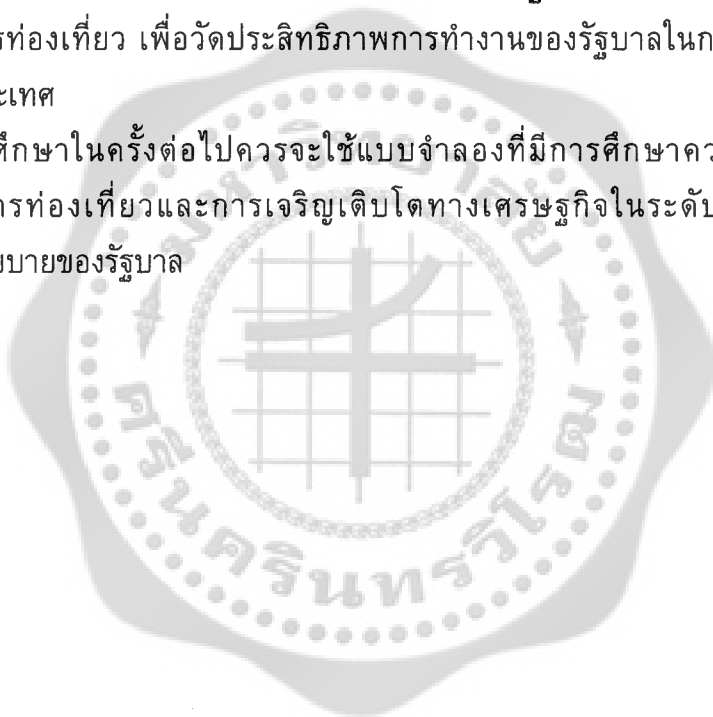
2. ขนาดของผลกระทบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จากงานวิจัยพบว่า ขนาดของผลกระทบนั้นสำคัญต่องบประมาณด้านการท่องเที่ยวและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมาก อย่างเช่นในปีงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลเพิ่มขึ้นสูงที่สุดในปี 2547 เนื่องจากการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ซึ่งส่งผลกระทบกับการท่องเที่ยวของประเทศที่ว่าในเรื่องของการปลอดภัย และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง พ.ศ. 2549 กระทบต่อการท่องเที่ยวจึงทำให้รัฐต้องเพิ่มงบประมาณด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเจริญเติบโตที่สูงขึ้น ดังนั้นภาครัฐควรให้ความสำคัญในด้านความปลอดภัย พร้อมทั้งแสดงให้เห็นนักท่องเที่ยวทราบ และเห็นถึงความปลอดภัยในการที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเจริญเติบโตที่สูงขึ้น

3. เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดนโยบายทางด้านการคลังเพื่อให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จากงานวิจัยพบว่างบประมาณด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีความสัมพันธ์กันในระดับที่สูง ดังนั้นถ้ารัฐมีงบประมาณด้านการท่องเที่ยวที่สูงก็จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยสูงเช่นกัน แต่ก็อาจมีปัจจัยอื่นที่รัฐควรนำมาประกอบการกำหนดนโยบายอีก อย่างเช่นการสร้าง ความเชื่อมั่นนักท่องเที่ยวต่างชาติและเร่งรัดมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวในด้านความปลอดภัย เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการมาท่องเที่ยวในประเทศไทยด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและติดตามการดำเนินงานของรัฐบาล ในการกำหนดนโยบาย ด้านงบประมาณการท่องเที่ยว เพื่อวัดประสิทธิภาพการทำงานของรัฐบาลในการแก้ปัญหา การท่องเที่ยวของประเทศ

2. วิธีการศึกษาในครั้งต่อไปควรจะใช้แบบจำลองที่มีการศึกษาความสัมพันธ์ของ งบประมาณด้านการท่องเที่ยวและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้นเพื่อวัด ประสิทธิภาพของนโยบายของรัฐบาล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2551). [เอกสารเผยแพร่และสิ่งพิมพ์]. สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2553. จาก <http://thai.tourismthailand.org/>
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2544). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2545). หลักสถิติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2538). การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2551). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2553 จาก <http://www.mua.go.th>
- ดวงเดือน จันทน์ปล้อง (2549). การวิเคราะห์การใช้จ่ายภาครัฐบาลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย. สารนิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2551). เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญ. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2552. จาก <http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/Indicators/Pages/index.aspx>
- นราทิพย์ ชุตินวงศ์. (2546). เศรษฐศาสตร์จุลภาค. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นิตานถ นิศากรเกรียงเดช. (2548). การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายของรัฐบาลกับการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย. สารนิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- บุษกร ถาวรประเสริฐ. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนต่างประเทศและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ปาณิสรา สุขวัฒน์. (2551). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาของรัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ. สารนิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยรังสิต; สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2547). โครงสร้างของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ.
- รัตนา สายคณิต. (2551). เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- วรรณ โขชน์บันดาลสุข. (2530). ผลกระทบของรายจ่ายรัฐบาลที่มีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุรักษ์ บุญนาค และวันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2538). เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม. (2551). บัญชีประชาชาติของประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2552 จาก <http://www.nesdb.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม. (2552). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534). สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2553 จาก <http://www.nesdb.go.th/>
- . (2552). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539). สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2553 จาก <http://www.nesdb.go.th/>
- . (2552). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544). สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2553 จาก <http://www.nesdb.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม. (2552). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549). สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2553 จาก <http://www.nesdb.go.th/>
- . (2552). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554). สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2553 จาก <http://www.nesdb.go.th/>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2553). ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2552 จาก <http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/EconomicAndFinancial/Pages/index.aspx>
- สำนักงบประมาณ : สำนักนายกรัฐมนตรี (2552) งบประมาณแผ่นดินปี 2530 – 2552. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2552 จาก <http://www.bb.go.th/bbhome/index.asp>
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักนโยบายการคลัง. เศรษฐศาสตร์น่ารู้. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2553 จาก <http://www.fpo.go.th>
- Adu-Bader, Suleiman; Abu-Qarn} Amer S. (2003). *Government Expenditures, Military Spending and Economic Growth : Causality Evidence from Egypt, Israel, and Syria*. Journal of Policy Modeling.
- Ferguson, G.A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed. New York: McGraw-Hill.
- Murthy, N.R. Vasudeva. (1993). *Further Evidence of Wagner's Law for Mexico An Application of Cointegration Analysis*. Pubic Finance/Finances Publiques.

ตาราง 11 งบประมาณรายจ่ายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล

หน่วย : ล้านบาท

พ.ศ.	งบประมาณรายจ่ายด้านการท่องเที่ยว
2530	386.3
2531	503.8
2532	602.5
2533	832.7
2534	1,011.8
2535	1,067.3
2536	1,256.5
2537	1,706.9
2538	2,064.0
2539	2,281.7
2540	2,344.2
2541	2,404.6
2542	2,422.6
2543	2,819.9
2544	3,087.1
2545	5,014.8
2546	7,008.9
2547	10,586.6
2548	7,024.1
2549	7,342.7
2550	7,265.9
2551	6,882.2

ที่มา:สำนักงานงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

ตาราง 12 รายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร

หน่วย : ล้านบาท

พ.ศ.	สาขาโรงแรมและภัตตาคาร
2530	81,957
2531	81,025
2532	94,718
2533	107,927
2534	120,490
2535	137,610
2536	142,651
2537	171,396
2538	219,966
2539	248,960
2540	245,872
2541	230,921
2542	255,738
2543	275,214
2544	289,175
2545	309,622
2546	299,567
2547	334,222
2548	346,865
2549	386,062
2550	416,764
2551	437,705

ที่มา:สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง 13 ผลិតภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

หน่วย : พันล้านบาท

พ.ศ.	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ
2530	1,376.8
2531	1,559.8
2532	1,749.9
2533	1,945.3
2534	2,111.8
2535	2,282.5
2536	2,470.9
2537	2,692.9
2538	2,941.7
2539	3,115.3
2540	3,072.6
2541	2,749.6
2542	2,871.9
2543	3,008.4
2544	3,073.6
2545	3,237.0
2546	3,468.1
2547	3,688.1
2548	3,858.0
2549	4,056.5
2550	4,256.5
2551	4,361.4

ที่มา:ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นายพงษ์ศิริ เกษดี
วันเดือนปีเกิด	24 เมษายน 2523
สถานที่เกิด	เพชรบูรณ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	35/118 ซอยรามคำแหง 8 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคาร บี ชั้น 2-3 ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเพชรพิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2548	เศรษฐศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2553	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การจัดการ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ